

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Gymnázium Cyrila Daxnera
4. Názov projektu	Inovatívne vyučovanie na GCD
5. Kód projektu ITMS2014+	312011W839
6. Názov pedagogického klubu	Prírodovedný klub
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	2.2.2023
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Vranov nad Topľou, Ul. Dr. C. Daxnera88, 09301
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	RNDr. Silvia Konečná
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gcd.sk

11. Manažérske zhrnutie:

„Aktivity čitateľskej gramotnosti – aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti – práca s odborným textom.“

V dnešnej dobe je veľmi dôležité disponovať čitateľskými zručnosťami, ktoré sú potrebné už v škole, aby učenie pre žiakov bolo efektívne a zmysluplné. Táto kompetencia však ovplyvňuje aj uplatnenie absolventov v praktickom živote a na trhu práce. Preto je nutné trénovať čítanie s porozumením, prečítanému textu porozumieť, informácie triediť, prerozprávať, porovnávať a prezentovať zistené informácie svojim spolužiakom.

Jednou z mnohých úloh učiteľa je podporovať v žiakoch kritické myslenie, pretože nie všetko čo počujeme je pravda, nie všetko čo si prečítame na internete sú zaručené a overené informácie, preto hodnotiť informácie, triediť a selektovať potrebné od nepotrebného je nesmierne dôležité.

Preto sme sa v klube prírodovedcov snažili diskutovať a porovnávať si skúsenosti s využívaním práce s odbornými informáciami.

Kľúčové slová:

odborný text, prírodovedná gramotnosť, čitateľská gramotnosť, čítanie s porozumením, analýza informácií, kritické myslenie, motivácia, časopisy, knihy, odborné publikácie, práca so zdrojmi, triedenie informácií, porovnávanie a prezentovanie výsledkov

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia prírodovedného klubu sa na stretnutí s témou:aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti – práca s odborným textom venovali nasledovným témam:

V úvode zasadnutia klubu sme viedli diskusiu o najčastejšie používaných metódach používaných pri čítaní s porozumením neznámeho odborného textu. Z diskusie vyplynulo, že členovia klubu vo svojej takmer každodennej praxi využívajú rôzne metódy práce s textom a mnohí z nás odchádzali zo zasadnutia klubu inšpirovaní a obohatení o mnohé nové prístupy. Z najčastejšie používaných metód práce s textom sú to:

- Skladačka:

- text rozdelíme na niekoľko častí, najčastejšie na štyri časti. Žiakom rozdáme text tak, že každý žiak má jednu z častí. Nasleduje tiché čítanie textu. Následne vytvoríme skupiny. V prvej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 1. časť textu, v druhej tí, čo čítali 2. časť textu, v tretej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 3. časť textu a napokon v štvrtej skupine sa stretnú všetci, ktorí čítali 4. časť textu. Pre prácu v skupinách zadáme nasledovné pokyny: „Dôkladne sa porozprávajte o vašej časti textu. Upozornite sa vzájomne na dôležité veci.“. Pristúpime k vytvoreniu nových zmiešaných skupín tak, aby sa v každej stretol expert na 1.časť, expert na 2., 3., a 4. časť. Každý expert postupne oboznámi ostatných v skupine so svojou časťou. Keď rozpráva expert na 1. časť, ostatní v skupine ho aktívne počúvajú a kladú otázky na vysvetlenie. Potom pokračuje expert na 2.časť a za ním ostatní, až kým sa nevystriedajú všetci štyria a tým celá skupina zvládne celý text. Záverom takejto práce s textom môže byť prezentácia výsledkov a porovnanie s ostatnými skupinami, prípadná diskusia o najzaujímavejších faktoch zistených z textu.

- Párové čítanie:

- úlohou je zvládnuť text, ktorý rozdelíme na dve časti. Každý z páru číta inú časť textu. Prvú časť číta žiak A, druhú časť žiak B. Po prečítaní žiak A referuje prvú časť textu žiakovi B. Žiak B mu kladie otázky. Potom žiak B referuje druhú časť textu žiakovi A a žiak A kladie otázky. Takto spoločnými silami zvládnu celý text. Túto metódu je vhodné používať pri obsahovo náročnejších textoch s väčším množstvom odborných termínov, ktoré sú viazané na zložitejšie deje v prírode. Dôležité je, že žiaci sami pracujú s textom. Zaujímavým faktorom pri práci vo dvojici môže byť aj zostavenie dvojíc, učiteľ môže zámerné vybrať žiakov do dvojíc, nechať ich pracovať v ľubovoľných dvojiciach alebo pristúpiť aj k náhodnému vytvoreniu dvojíc žrebovaním.

- POSTUP 5-4-3-2-1

- najprv si žiak prečíta text a potom z neho získava nasledujúce informácie:

- a) 5 nových informácií,
- b) 4 informácie, ktoré sa týkajú hlavnej myšlienky textu,
- c) 3 nové slová, ktoré našiel v texte,
- d) 2 informácie, ktoré už poznal,
- e) 1 vec, na ktorú nenašiel odpoveď.

- výhody tejto metódy spočívajú v individuálnom prístupe študentov a nie je možné schovať sa na skupinovú prácu.

- Práca s odborným textom s vopred pripraveným zadáním

– žiaci môžu pracovať samostatne alebo v skupine. Aktivita spočíva v prečítaní a analyzovaní neznámeho odborného textu s cieľom nájsť v texte odpovede na otázky učiteľa, ktoré sú vopred dané.

- Práca s odborným textom, kedy žiaci nepoznajú otázky, na ktoré je potrebné hľadať odpovede

– metóda spočíva v tom, že žiaci si zvolený text prečítajú, vyhodnotia, ktoré častisú z ich pohľadu dôležité, tieto údaje sa snažia zapamätať alebo si napíšu poznámky. Následne učiteľ otvorí diskusiu a overuje ako si žiaci zapamätali dôležité informácie z textu. Niektorých môže v závere vyzvať, aby zhrnuli najdôležitejšie informácie, prípadne nejakú časť prerozprával spolužiakom, ktorí nezachytili, alebo si nepoznačili dôležitú informáciu.

Na záver diskusie v tejto časti sme sa zhodli, že je priam nevyhnutné aj naďalej pracovať s informáciami, meniť metódy práce a zdroje odborných textov. Asi najbežnejší zdroj textu je klasická učebnica používaná v každodennej praxi, rôzne odborné časopisy – GEO, Príroda, Zázračná planéta, Téma – časopisy ponúkajú množstvo článkov pre všetky prírodovedné predmety. Ďalším zdrojom sú knihy a samozrejme internet. Veľkou výhodou začlenením odborných textov je ich aktuálnosť a atraktivita pre študentov, takýmto spôsobom je možné oboznamovať ich s najnovšími poznatkami, ktoré sa do učebníc dostanú za veľmi dlhý čas. Žiaci opakovaním a tréningom získavajú zručnosti a nadobúdajú väčšiu istotu pri kontakte s novými informáciami, pracujú v kolektíve, analyzujú a obhajujú svoje zistenia, prezentujú ich spolužiakom a sú konfrontovaní s ich otázkami, na ktoré je nutné okamžite reagovať. Zlepšujú sa ich vyjadrovacie schopnosti a hlavne rozširujú svoje vedomosti.

Prínos klubu učiteľov spočíva vo výmene skúseností medzi kolegami. Preto sme v závere klubu ešte venovali čas aj postupnosti krokov pri práci s odborným textom na hodine, ktorý vo svojej prezentácii zhrnula Mgr. Magurová:

- a) Administrácia a skupinové naštudovanie materiálu (cieľom je upriamiť pozornosť žiakov na čiastkové aktivity pred, počas a po čítaní).
- b) Administrácia odborného napr. biologického textu (žiaci sú poučení, aby si text prečítali dvakrát očami, rešpektujúc pokyny v inštrukciách).
- c) Frontálne čítanie textu nahlas.
- d) Spoločná diskusia (na overenie pochopenia hlavnej myšlienky, identifikácie kľúčových slov).
- e) Práca na úlohách k odbornému textu (individuálne alebo v menších skupinách s využitím rovesníckej spätnej väzby).
- f) Spoločná kontrola riešení úloh k odbornému textu.
- g) Zadanie domácej úlohy a jej kontrola.

Možné úlohy k odbornému textu:

- a) Navrhnete nový, vlastný a výstižný nadpis pre článok.
- b) Uveďte slovenský ekvivalent slova bioluminiscencia.
- c) Vymenujte troch slovenských zástupcov so schopnosťou bioluminiscencie.
- d) Porovnajzte si odpovede...
- e) Vysvetlite pojem studené svetlo.
- f) Rozhodnite, či je katalyzovaná oxidácia endo alebo exotermickou reakciou.
- g) Vytvorte k textu 3 úlohy pre svojich rovesníkov.

13. Závěry a odporúčania:

Na zasadnutí klubu členovia prediskutovali a zhrnuli najdôležitejšie metódy práce s odborným textom, ich výhody, porovnali sme si skúsenosti s konkrétnymi odbornými textami. Zhodli sme sa, že rozvíjanie čitateľskej a prírodovednej gramotnosti môže pokračovať aj v domácich podmienkach buď zadaním domácich úloh s odbornými informáciami alebo možnosťou podeliť sa so spolužiakmi so svojimi zdrojmi informácií z obľúbených predmetov.

Členovia prírodovedného klubu na základe vlastných skúseností odporúčajú:

- využívať a meniť spôsoby práce s odborným textom

- zapájať a motivovať žiakov, aby zlepšovali svoju čitateľskú gramotnosť ajv domácich podmienkach
- neustále sa informovať a získavať odborné texty pre prax
- získavať spätnú väzbu od žiakov (ako vnímajú aktivity spojenés prácou s informáciami, ktoré metódy im vyhovujú)
- rozvíjať prírodovedné myslenie žiakov a podporovať spájanie teórie s praxou.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ľubomíra Magurová
14. Dátum	3.2.2023
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Zuzana Dragulová, PhD.
17. Dátum	3.2.2023
18. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Pokyny k vyplneniu Správy o činnosti pedagogického klubu:

Prijímateľ vypracuje správu ku každému stretnutiu pedagogického klubu samostatne. Prílohou správy je prezenčná listina účastníkov stretnutia pedagogického klubu.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – uvedie sa v zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa názov klubu
7. V riadku Dátum stretnutia/zasadnutia klubu - uvedie sa aktuálny dátum stretnutia daného klubu učiteľov, ktorý je totožný s dátumom na prezenčnej listine
8. V riadku Miesto stretnutia pedagogického klubu -uvedie sa miesto stretnutia daného klubu učiteľov, ktorý je totožný s miestom konania na prezenčnej listine
9. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
10. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je správa zverejnená
11. V riadku Manažérske zhrnutie – uvedú sa kľúčové slová a stručné zhrnutie stretnutia klubu
12. V riadku Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia - uvedú sa v bodoch hlavné témy, ktoré boli predmetom stretnutia. Zároveň sa stručne a výstižne popíše priebeh stretnutia klubu
13. V riadku Závěry o odporúčania – uvedú sa závery a odporúčania k témam, ktoré boli predmetom stretnutia
14. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá správu o činnosti vypracovala
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania správy o činnosti
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá správu o činnosti vypracovala sa vlastnoručne podpíše
17. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá správu schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
18. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia správy o činnosti
19. V riadku Podpis – osoba, ktorá správu o činnosti schválila sa vlastnoručne podpíše.